

BRUXELLES-CAPITALE

**ASSEMBLEE REUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

SESSION ORDINAIRE 2007-2008

15 NOVEMBRE 2007

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**relative à un traitement digne
des restes des foetus nés sans vie
et à un encadrement humain
des parents proches**

RAPPORT

fait au nom de la
commission de la Santé

par Mmes Magda DE GALAN (F)
et Martine PAYFA (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : Mme Magda De Galan, M. Bea Diallo, Mme Fatiha Saïdi, M. Michel Colson, Mme Martine Payfa, MM. Joël Riguelle, Paul Galand, Dominiek Lootens-Stael, Mme Brigitte De Pauw.

Membre suppléant : Mme Céline Fremault.

Autres membres : M. Fouad Ahidar, Mmes Carla Dejonghe, Isabelle Emmery, M. Walter Vandenbossche.

Voir :

Document de l'Assemblée réunie :
B-89/1 – 2006/2007 : Proposition de résolution.

BRUSSEL-HOOFDSTAD

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSOMMISSIE**

GEWONE ZITTING 2007-2008

15 NOVEMBER 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende een waardige behandeling
van het stoffelijk overschot van levenloos
geboren foetus en een humane
omkadering van de nabestaanden**

VERSLAG

uitgebracht namens de
commissie voor de Gezondheid

door mevr. Magda DE GALAN (F)
en mevr. Martine PAYFA (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : Mevr. Magda De Galan, de heer Bea Diallo, mevr. Fatiha Saïdi, de heer Michel Colson, mevr. Martine Payfa, de heren Joël Riguelle, Paul Galand, Dominiek Lootens-Stael, mevr. Brigitte De Pauw.

Plaatsvervanger : mevr. Céline Fremault.

Andere leden : de heer Fouad Ahidar, mevr. Carla Dejonghe, mevr. Isabelle Emmery, de heer Walter Vandenbossche.

Zie :

Stuk van de Verenigde Vergadering :
B-89/1 – 2006/2007 : Voorstel van resolutie.

**I. Exposé introductif de
M. Walter Vandenbossche et
Mme Céline Fremault, coauteurs de
la proposition de résolution**

M. Walter Vandenbossche ne souhaite pas s'étendre sur les finalités juridiques de cette proposition de résolution. Elles ont été développées en commission des Affaires intérieures du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale lors de l'examen de la proposition d'ordonnance portant création d'une parcelle des étoiles dans chaque cimetière communal bruxellois.

Cette proposition de résolution complète le texte régional et formule les engagements qui doivent être pris par les secteurs privés et publics.

Le député renvoie les membres de la commission aux développements de la proposition de résolution pour toute information juridique complémentaire. Il signale néanmoins qu'une attention particulière a été accordée à l'intérêt psychologique des parents et des familles d'un foetus né sans vie lors de la préparation du texte.

Les pratiques usuelles de certains hôpitaux ont été examinées. Il apparaît ainsi que les foetus sont parfois considérés comme des restes anatomiques et incinérés dans des incinérateurs agréés sans être séparés des restes anatomiques. Cela peut entraîner des réactions difficiles des parents et de la famille. Il ressort également que peu d'informations sont transmises aux parents par les médecins et les hôpitaux concernant les possibilités légales qui leur sont offertes.

M. Walter Vandenbossche souligne que le vote définitif de la proposition d'ordonnance déposée au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale est important car il fera de l'inhumation des foetus nés sans vie une possibilité légale.

L'auteur est conscient que les autorités locales accordent généralement une grande importance à l'encadrement humain des familles qui vivent de pareilles situations. C'est la raison pour laquelle cette proposition de résolution s'adresse essentiellement aux hôpitaux et demande au Collège réuni de la Commission communautaire commune :

- d'examiner dans quelle mesure il est possible, via des conventions, de parvenir à des accords solides avec les hôpitaux bruxellois tant privés que publics afin que les restes d'un foetus né sans vie après quinze semaines révolues dans leur établissement ne soit plus qu'inhumé ou incinéré;

**I. Inleidende uiteenzetting van
de heer Walter Vandenbossche en
mevr. Céline Fremault, mede-indieners
van het voorstel van resolutie**

De heer Walter Vandenbossche wenst niet uit te weiden over de juridische doeleinden van het voorstel van resolutie. Die zijn immers al toegelicht in de commissie voor de Binnenlandse Zaken van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, te weten tijdens de besprekking van het voorstel van ordonnantie betreffende de aanleg van een stille kinderweide op elke Brusselse gemeentelijke begraafplaats.

Het voorstel van resolutie vult de gewestelijke tekst aan en stelt vast waartoe de privé- en de overheidssector zich moeten verbinden.

De volksvertegenwoordiger verwijst de commissieleden naar de toelichting van het voorstel van resolutie waarin ze alle mogelijke bijkomende juridische informatie vinden. Hij attendeert er niettemin op dat er, bij de voorbereiding van de tekst, bijzondere aandacht is besteed aan het psychologisch aspect van de ouders en de families van een doodgeboren foetus.

De gangbare praktijk in de ziekenhuizen is onder de loep genomen. Daaruit blijkt dat foetus soms beschouwd worden als organisch afval en dat ze verbrand worden in de erkende verbrandingsinstallaties, zonder te worden gescheiden van het organisch afval. Dat kan choquerend zijn voor de ouders en de familie. Voorts blijkt ook dat de artsen en de ziekenhuizen de ouders weinig informatie verschaffen over de wettelijke mogelijkheden die hun worden geboden.

De heer Walter Vandenbossche onderstreept dat het belangrijk is dat het voorstel van ordonnantie dat in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement is ingediend, wordt goedgekeurd omdat het voorziet in een wettelijke mogelijkheid tot begraving van de doodgeboren foetus.

De indiener is zich ervan bewust dat de plaatselijke besturen, in het algemeen, veel belang hechten aan de menselijke begeleiding van de families die met dergelijke feiten geconfronteerd worden. Dat is de reden waarom het voorstel van resolutie hoofdzakelijk betrekking heeft op de ziekenhuizen en waarom het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wordt gevraagd om :

- na te gaan in welke mate het mogelijk is om degelijke overeenkomsten te sluiten met de Brusselse privé- en openbare ziekenhuizen teneinde ervoor te zorgen dat de stoffelijke resten van een in hun instelling na vijftien weken levenloos geboren foetus alleen nog worden begraven of verbrand;

- faute de convention, d'examiner dans quelle mesure on peut faire de l'inhumation ou de l'incinération une obligation pour les hôpitaux bruxellois;
- de conclure des accords solides avec les médecins et les hôpitaux bruxellois visant une information correcte des parents d'un foetus né sans vie en ce qui concerne les possibilités offertes par la loi pour s'en séparer dignement;
- de conclure des accords solides avec les hôpitaux bruxellois en vue d'un encadrement humain lors de la perte d'un foetus.

M. Walter Vandenbossche rappelle que ce débat est le prolongement de celui qui s'est tenu en commission des Affaires intérieures du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale. Une société mesure son niveau de civilisation à la manière dont elle s'occupe de ses morts. La conclusion d'accords avec les hôpitaux et médecins bruxellois visant à une meilleure information et à un traitement humain des personnes confrontées à ces situations serait un pas significatif dans la bonne direction et constituerait un fil conducteur pour le Collège réuni. Le député s'engage par ailleurs à suivre attentivement la manière dont le Collège réuni fera son travail sur cette problématique.

Mme Céline Fremault signale que ce débat est la suite des discussions qui se sont tenues précédemment en commission des Affaires intérieures. Cette proposition de résolution accorde beaucoup d'importance à la notion d'information et elle se situe presque en amont de la proposition d'ordonnance portant création d'une parcelle des étoiles dans chaque cimetière communal de la Région bruxelloise. Ce texte permet ainsi aux parents d'être informés des possibilités existantes.

Les demandes formulées au Collège réuni de la Commission communautaire commune sont ciblées et peu difficiles à mettre en œuvre. A ce titre, la députée appelle de tous ses vœux à ce que cette proposition de résolution soit rapidement suivie d'actions précises.

II. Discussion générale

M. Michel Colson regrette que le groupe MR n'ait pas été associé à la rédaction et à la signature de cette proposition de résolution dont les objectifs sont plus que louables. Il déplore cet état de fait.

Si le député aurait volontiers cosigné cette proposition de résolution, il n'en va pas de même pour la proposition d'ordonnance déposée en commission des Affaires intérieures. Il semblerait d'ailleurs que l'avis du Conseil d'Etat ait été sollicité sur cette proposition d'ordonnance. Un tel texte pourrait éventuellement modifier indirectement l'interprétation de dispositions de droit civil relatives à la naissance

- bij gebrek aan overeenkomst, na te gaan in welke mate men de Brusselse ziekenhuizen kan verplichten tot begraving of verbranding;
- degelijke overeenkomsten te sluiten met de Brusselse artsen en ziekenhuizen om ervoor te zorgen dat de ouders van een levenloos geboren foetus correct ingelicht worden over de mogelijkheden die de wet hun biedt om waardig afscheid te nemen;
- degelijke overeenkomsten te sluiten met de Brusselse ziekenhuizen om te zorgen voor menselijke begeleiding bij het verlies van een foetus.

De heer Walter Vandenbossche wijst erop dat dit debat in het verlengde ligt van het debat dat in de commissie voor de Binnenlandse Zaken van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement gevoerd is. Een maatschappij meet haar graad van beschaving aan de manier waarop ze met haar doden omgaat. Het sluiten van overeenkomsten met de Brusselse artsen en ziekenhuizen om te zorgen voor betere informatie en een humane begeleiding van degenen die met dergelijke situaties worden geconfronteerd, zou een betekenisvolle stap zijn in de goede richting en een leidraad voor het Verenigd College. De volksvertegenwoordiger zegt dat hij nauwgezet in het oog zal houden hoe het Verenigd College dit probleem zal aanpakken.

Mevrouw Céline Fremault wijst erop dat dit debat voortspruit uit de besprekingen die in de commissie voor de Binnenlandse Zaken hebben plaatsgehad. Dit voorstel van resolutie focust uitermate op de informatieverstrekking en is bijna de voorloper van het voorstel van ordonnantie betreffende de aanleg van een stille kinderweide op elke gemeentelijke begraafplaats in het Brussels Gewest. De tekst zorgt ervoor dat de ouders ingelicht worden over de bestaande mogelijkheden.

De verzoeken die gericht worden aan het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn doelgericht en gemakkelijk uit te voeren. De volksvertegenwoordiger wenst van ganser harte dat dit voorstel van resolutie zo snel mogelijk concreet gestalte krijgt.

II. Algemene bespreking

De heer Michel Colson betreurt dat de MR-fractie niet betrokken werd bij het opstellen en ondertekenen van het voorstel van resolutie, waarvan de doelstellingen meer dan lovenswaardig zijn. Hij betreurt dat.

De spreker zegt dat hij het voorstel van resolutie zonder aarzeling zou hebben ondertekend, in tegenstelling tot het voorstel van ordonnantie dat in de commissie voor de Binnenlandse Zaken is ingediend. Naar verluidt, is de Raad van State trouwens verzocht om advies uit te brengen over dat voorstel van ordonnantie. Een dergelijke tekst zou eventueel indirect een andere uitleg kunnen geven aan de

ou aux actes de l'état civil qui en découlent. Or, à l'heure actuelle, il s'agit toujours d'une compétence fédérale.

Enfin, M. Michel Colson estime que la notion « d'accords solides » utilisée par les auteurs de la proposition de résolution manque de précision.

M. Walter Vandenbossche répond à M. Michel Colson qu'il a eu une longue discussion avec le regretté Jacques Simonet pour associer le groupe MR à la rédaction de cette proposition de résolution. La campagne des élections communales a cependant rendu la situation difficile.

L'avis du Conseil d'Etat porte sur des points de détails. Il signale par exemple qu'il n'existe pas de mer en Région de Bruxelles-Capitale ou que certains cimetières dépassent les limites de la Région et qu'il convient alors d'établir des accords de coopération avec les autres Régions concernées.

La Région de Bruxelles-Capitale est bien compétente dans ce domaine et le député déposera quelques amendements pour remédier aux remarques formulées par le Conseil d'Etat.

III. Discussion des considérants et des tirets du dispositif

Considérants

Les considérants ne suscitent aucun commentaire.

Votes

L'ensemble des considérants sont adoptés à l'unanimité des 12 membres présents.

Dispositif

L'ensemble du dispositif ne suscite aucun commentaire.

Vote

Le dispositif est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

burgerrechtelijke bepalingen betreffende de geboorte of de akten van de burgerlijke stand die ten gevolge daarvan worden opgesteld. Op dit ogenblik, is dat nog altijd een federale bevoegdheid.

De heer Michel Colson vindt ten slotte dat het niet duidelijk is wat dient te worden verstaan onder « degelijke overeenkomsten » waarvan de indieners van het voorstel van resolutie gewag maken.

De heer Walter Vandenbossche wijst de heer Colson erop dat er een lange discussie heeft plaatsgehad met de betreurde Jacques Simonet, met als doel de MR te betrekken bij het voorstel van resolutie. De campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft een en ander evenwel bemoeilijkt.

Het advies van de Raad van State gaat over details. De Raad van State wijst er, bijvoorbeeld, op dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen zee heeft of dat sommige begraafplaatsen het grondgebied van het Gewest overschrijden en dat er bijgevolg samenwerkingsovereenkomsten met de andere Gewesten zullen moeten worden gesloten.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is wel degelijk bevoegd op dat vlak en de volksvertegenwoordiger zal enkele amendementen indienen om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State.

III. Besprekking van de consideransen en van de streepjes van het verzoekend gedeelte

Consideransen

De consideransen lokken geen commentaar uit.

Stemmingen

Alle consideransen worden aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Verzoekend gedeelte

Het verzoekend gedeelte lokt in zijn geheel geen commentaar uit.

Stemming

Het verzoekend gedeelte wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

IV. Vote sur l'ensemble de la proposition de résolution

La proposition de résolution dans son ensemble est adoptée à l'unanimité des 12 membres présents.

M. Michel Colson se félicite de l'unanimité recueillie autour de cette proposition de résolution. Il demande néanmoins à certains groupes politiques francophones de réfléchir au fait qu'une telle unanimité n'a pas pu avoir lieu au Parlement régional wallon sur une proposition de décret déposée en février 2005 par Mme Christine Defraigne. Il regrette cette attitude et insiste sur la cohérence du groupe MR dans ce dossier.

– Confiance est faite aux corapporteuses pour la rédaction du rapport.

Les corapporteuses,

Magda DE GALAN
Martine PAYFA

Le Président,

Jean-Luc VANRAES

IV. Stemming over het geheel van het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt in zijn geheel aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

De heer Michel Colson is ingenomen met de eenparigheid over dit voorstel van resolutie. Hij vraagt sommige Franstalige fracties niettemin na te denken over het feit dat een dergelijke eenparigheid niet kon worden bereikt in het Parlement van het Waalse Gewest over een voorstel van decreet dat in februari 2005 is ingediend door mevrouw Christine Defraigne. Hij betreurt dat en dringt aan op coherentie bij de MR-fractie in dat dossier.

– Vertrouwen wordt geschonken aan de mederapporteurs voor het opstellen van het verslag.

De mederapporteurs,

Magda DE GALAN
Martine PAYFA

De Voorzitter,

Jean-Luc VANRAES

1107/5163
I.P.M. COLOR PRINTING
₹ 02/218.68.00